

Granskningsplan för kommunstyrelsen

2024-04-23

1 Granskningsinriktning

De förtroendevalda revisorerna (i fortsättningen kallade revisorer) granskar verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Granskningen ska vara så ingående och omfattande som god revisionsned kräver.¹ Uppdraget regleras i kommunallagens kapitel 12.

Granskningens inriktning och omfattning grundar sig i huvudsak på en riskanalys och erfarenheter från tidigare års granskning. *Revisionsplan för år 2024* är utgångspunkt för den granskning som görs under året i kommunstyrelsen, nämnderna och bolagen. Kommunstyrelsens granskningsplan är ett komplement till revisionsplanen.

Under året kan det uppstå situationer som innebär att revisorerna behöver prioritera om planerade granskningsinsatser. Vi informerar kommunstyrelsen vid större förändringar.

Årets granskning omfattar

- grundläggande granskning
- uppsiktsplikten
- visselblåsarfunktionen
- i förekommande fall stickprov inom väsentliga redovisningsprocesser
- uppföljning
- granskning av Göteborgs Stads räkenskaper och bokslut.

1.1 Grundläggande granskning

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge ett tillräckligt underlag för att kunna pröva verksamheten enligt 12 kapitlet 1 § kommunallagen.

Den grundläggande granskningen har tre övergripande revisionsfrågor:

- Har kommunstyrelsen genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har kommunstyrelsen en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har kommunstyrelsen sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Den grundläggande granskningen genomförs löpande under året.

¹ God revisionsned fastställs av Sveriges Kommuner och Regioner.

1.2 Granskning av kommunstyrelsens uppsikt inom väsentliga processer

Kommunstyrelsen ansvarar enligt 6 kap. 1 § kommunallagen för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller regionen är medlem i.

I förarbeten till kommunallagen beskrivs att uppsiktsplikten innebär ett ansvar för styrelsen att skaffa sig överblick över hela den kommunala förvaltningen.¹ Styrelsens möjlighet att vidta åtgärder till följd av det som uppsikten visar är begränsad till att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar. Om det är nödvändigt får styrelsen i stället föreslå att fullmäktige i sin egenskap av högsta beslutande organ ska agera. Förarbetena ger i övrigt inte tydliga anvisningar om innehållet i uppsiktsplikten. Varje kommun får därför själva utforma uppsiktspliktens innehåll och specificera hur den ska utövas.

I Göteborgs Stad anger kommunstyrelsens reglemente att styrelsen ska ha uppsikt över att nämnderna fullgör uppgifter inom olika verksamhetsområden i enlighet med vad kommunfullmäktige har bestämt, lag eller annan författning. Kommunstyrelsen ska inhämta de uppgifter som styrelsen behöver för sin uppsikt. Vidare ska kommunstyrelsen ha uppsikt över verksamheten i de bolag som staden helt eller delvis äger, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också avseende övriga förhållanden av betydelse för staden. Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning ger vidare instruktioner för hur kommunstyrelsen ska säkerställa sin uppsikt över bolagssektorn, bland annat genom kontinuerliga ägardialoger med Stadshus AB. Stadshus AB ska enligt riktlinjerna för ägarstyrning stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.

Stadsrevisionen har på olika sätt under de senaste åren granskat hur kommunstyrelsen utövar sin uppsiktspflicht. Kommunstyrelsen har till exempel fått rekommendationer om att utöva en mer systematisk uppsikt över nämndernas och bolagens kontinuitetsförmåga och om att stärka uppsikten över Göteborgs Stads samlade säkerhetsarbete.

Om kommunstyrelsen saknar tillräcklig uppsikt inom för staden väsentliga processer skulle det kunna leda till att styrsignaler inte når fram, att resultat i förhållande till kommunfullmäktiges mål uteblir samt att allvarliga brister i kommunens verksamheter inte uppmärksammas och åtgärdas.

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig uppsikt över stadens nämnder och bolag.

1.3 Granskning av hantering av visseblåsarärenden

Göteborgs Stad har sedan år 2011 en visseblåsarfunktion, på stadsledningskontoret, dit man som anställd i staden, kan rapportera misstankar om oegentligheter och missförhållanden. Kommunstyrelsen ansvarar för stadens visseblåsarfunktion och för att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt.

Den som vänder sig till visseblåsarfunktionen kan rapportera om brott eller avsteg från stadens regler. Enligt visseblåsarlagen, som gäller sedan år 2021, ska det man rapporterar om ha ett allmänintresse för att utredas. Stadsledningskontoret har anlitat en extern leverantör för att ta emot tips. Den externa leverantören avgör också om tips är av allmänintresse och därför ska utredas. Om leverantören anser att ärendet är av allmänintresse sänds det till visseblåsarfunktionen som avgör hur ärendet ska hanteras och utredas. Det vanligaste är att utredningen görs av den eller de kontaktpersoner som finns på den berörda nämnden eller bolaget, men det förekommer också att utredningen görs av visseblåsarfunktionen eller av en upphandlad extern part.

Efter att utredningen genomförts tar visseblåsarfunktionen beslut om att avsluta utredningen. I beslutet redogör man för ärendet, de iakttagelser som har gjorts och visseblåsarfunktionens bedömning. Då utredningarna kan leda till långtgående konsekvenser för de personer som är föremål för misstankar är det viktigt att ärenden hanteras korrekt och att de uppgifter som bedömningarna baseras på är riktiga. Om inte, riskerar personerna i fråga att utsättas för arbetsrättsliga åtgärder på oriktiga grunder.

Syftet med granskningen är att bedöma ändamålsenligheten i kommunstyrelsens utredningsprocess inom visseblåsarfunktionen. Viktiga utgångspunkter i granskningen är visseblåsarlagen och stadens riktlinjer för intern styrning, uppföljning och kontroll.

1.4 Kommunstyrelsens räkenskaper och bokslut

Den 1 januari 2023 trädde Standard för kommunal räkenskapsrevision i kraft. Standarden som innefattas i god revisionssed reglerar hur granskning av räkenskaper ska genomföras och omfattar alla kommuner och regioner.

Tillämpningen av den nya standarden innebär att revisionsansatsen tar sin utgångspunkt utifrån ett övergripande kommunperspektiv. Detta innebär att kommunstyrelsens egna räkenskaper berörs mindre. I granskningen av intern kontroll i redovisningsprocesser kan kommunstyrelsens egna räkenskaper komma att omfattas.

1.5 Uppföljning

Vi planerar att under året följa upp de rekommendationer som har lämnats inom följande områden:

- hantering av principiella ärenden
- planerings-, budget- och uppföljningsprocessen
- kontinuitetsförmågan i samhällsviktiga verksamheter
- styrning och uppföljning av arbetet med skyfallshantering
- exploateringsekonomi.

2 Göteborgs Stads räkenskaper och bokslut

Som kommunfullmäktiges beredningsorgan upprättar kommunstyrelsen delårsbokslut och årsredovisning. Granskningen av stadens delårsbokslut och årsredovisning rapporteras separat.

Granskningen omfattar:

- Göteborgs Stads delårsrapport
- Göteborgs Stads årsredovisning, inklusive sammanställda räkenskaper
- intern kontroll i redovisningsrutiner
- efterlevnad av lag om insyn i vissa finansiella förbindelser (2005:590).

3 Pågående granskning

Följande projektgranskningar berör kommunstyrelsen under året:

- Personsäkerhet för förtroendevalda
- Högt vatten – styrning och uppföljning av Göteborgs stads arbete med högvattenskydd
- Styrning och samordning av digital utveckling och förvaltning

I samband med att granskningarna inleds informeras kommunstyrelsen.

4 Bemanning

Enligt kommunallagen ska de förtroendevalda revisorerna i sin granskning biträdas av sakkunniga.² Revisorerna biträdas av yrkesrevisorer vid Göteborg Stads revisionskontor.

² 12 kap 8 § kommunallagen.

Revisionsföretagen EY och PwC biträder revisionskontoret som konsulter i granskningen av delårsrapporten och årsredovisningen, inklusive de sammanställda räkenskaperna, och i granskningen av intern kontroll i redovisningsrutiner. Uppdragen utförs med vägledning i Standard för kommunal räkenskapsrevision.

5 Oberoende och integritet

Yrkesrevisorns oberoende och integritet har prövats enligt revisionskontorets oberoendedeklaration. Oberoendedeklarationen utgår från Sveriges Kommunala Yrkesrevisorers modell. Inga omständigheter har kommit fram som kan ifrågasätta förtroendet för yrkesrevisorns oberoende och integritet.

6 Faktaavstämning

De iakttagelser som görs i granskningen stäms av med tjänstepersoner inom stadsledningskontoret. Detta sker både muntligt och skriftligt.

7 Avrapportering

De förtroendevalda revisorerna avslutar granskningen av verksamhetsåret med att upprätta en revisionsberättelse för kommunstyrelsen. Till revisionsberättelsen fogas de sakkunnigas revisionsredogörelse, som mer utförligt beskriver resultatet av årets granskning.